

Hingste paa Verne med det Formaal at fremstaafe Heste til Ride- og lettere Trælbrug samt til Hærens Remontering, vilde være rigtigt og ønskeligt;

4) Oprettelsen af dyrfysiologiske Forsøgsanstalter, mindst en, oplydende strængere videnskabelige Fordringer, ved Landbohøiskolen, og endelig:

5) Lettelser og Forbedringer i Affætnings- og Transportforholdene overfor Husdyrbrugets vigtigste Udsørselsprodukter.

De her antydede Fordringer ville sikkert ikke med Grund kunne kaldes vidtgaaende, om end en overfladisk Betragtning kunde fremkalde et Indtryk heraf; Udvalget har nemlig med heraad Hu ikke i saa Henseende villet være udtømmende, ikke villet optræde som Tolk for Landbrugets mange mer eller mindre berettigede Ønsker, tværtimod — det har villet begrænse sine til de mest paa-trængende, de mest utvivlsomme Foranstaltninger, for netop igjennem deres Begrænsning at kunne lade dem optræde med en desto større Styrke, en Begrænsning, om hvis virkelige Tilstedeværelse det turde være et ret godt Vidnesbyrd, at blandt de her nævnte 5 Foranstaltninger findes der næppe en eneste, som ikke alt forlængst er bragt i Udsørelse i andre Lande, og det, hvad der ikke maa tabes af Syue, tilmed i Lande, hvor Algerbruget langtfra spiller en i Forhold til andre Erhvervsilder saa dominerende Rolle, som her, og Begrænsningen karakteriseres end hyderligere ved den Kjendsgjæring, at ikke saa af de fremhævede Foranstaltninger høre til de os saare vel kjendte, til dem, som tidligere have været i fuld Virksomhed ogsaa her. Man behøver saaledes blot at minde om den nedlagte Stutmestertpost, der i mange Henseender ganske falder sammen med Posten som Statskonsulent i Husdyrbrug. Eiheller er Statens Indgriben i og Forsorg for Affætnings- og Transportforholdenes Forbedring noget Ukjendt, idet Regjeringen i 1850 aabnede en Dampskibsforbindelse mellem Sylland og England, beregnet særlig paa Udsørsel af

Fedelkvæg, og ved Statsdrift i flere Aar vedligeholdt denne nyssabte og overordentlig frugtbringende Forbindelse. Endnu mindre ukjendt vil det være, at Staten lige til ind i Halvfjerdjerne underholdt et Stamstutteri og ved Siden deraf flere Hingstedepoter i Frederiksborg og Kolding.

At disse Statsforanstaltninger til Husdyrbrugets Fremme ophævedes i Stedet for at reformeres, hvad de upaatvilelig trængte til, skyldes vistnok de endnu den Gang temmelig usvækkede Manchestertheorier, i Følge hvilke Alt skulde overlades det private Initiativ, Theorier, hvis profeterede velsignelsesrige Virkninger imidlertid have ladet saa længe vente paa sig, at de formentlig næppe nu ville blive de afgjørende.

Om de 3 af de 5 foran fremdragne Foranstaltninger maa det saaledes hævdes, at det i alt Væsentligt kun gjælder en Retablering af gamle Forhold — delvis endda i formindsket Maalestof. Hvad derimod de 2 tilbagestaaende angaar, er den ene — en Stats-Stambog — i og for sig saa lidet bekostelig og ved Siden deraf saa paabudt af en stedse stigende Erkjendelse af sikke Stamtablers Nytte for en rationel Husdyravl, at der næppe kan være delte Meninger om en saadan Foranstaltnings Hensigtsmæssighed og Ønskeligheden af dens Gjennemførelse, medens den anden — Oprettelsen af dyrfysiologiske Forsøgsanstalter — hører til de Ting, som man, for at bruge det mildest mulige Udtryk, sikkert maa undres over ikke at finde i et Land, der vil regnes mellem Kulturstaterne; thi givet er det, at for Husdyrbruget har Ernæringsvidenskaben ikke mindre Betydning end Avlsvidenskaben.

Udvalget har i en Sag som den foreliggende, hvor der handles om Foranstaltninger til Husdyrbrugets Fremme, ikke troet at kunne forsvare at tilbageholde sine Ansættelser om, hvilke Foranstaltninger det, foruden de i selve Lovforslaget foreslaaede, maa finde hensigtsmæssige, ja nødvendige til den fulde Opnaaelse af det tilsigtede Formaal, medens det i Erkjendelse af, at det